

Dagens korsord

Estland ▾

länstidningar ▾

Dagens sida ▾

Korsord

Sudoku

Mahjong

Podcast

Mina berättelser

Brevbärare > Estland

INTERVJU > Expert som undersöker olyckan i Estland: Vi får inte materialet från den ursprungliga utredningskommissionen

Den Singaporebaserade skeppsvrakexperten Dr. Andrzej Jasionowski planerar att gå igenom allt material relaterat till Estland och slutligen ge en bedömning av den mest sannolika kraschen.

Tarvo Madsen, ajakirjanik
6 oktober 2022, 11:06

[▶ lyssna](#)

Förutom länderna undersöker Estland också skeppsbrottet av Dr Andrzej Jasionowski av polskt ursprung, anlitad av ett privat forskarteam, som redan har varit engagerad i att ta reda på orsakerna till flera stora skeppsvrak i 25 år.

Liitu Postimehe uudiskirjaga

[Liitu](#)

Liitumisega kinnitad, et oled tutvunud MM Grupi meediaettevõtete [üldiste privaatsustingimustega](#) ning nõustud [kasutustingimustega](#)

Jasionowski arbetar för närvarande för Sophus Quorum, ett maritimt kriminaltekniskt företag baserat i Singapore, och gör kriminalteknik. Till hans uppgifter hör att vara sakkunnig i mål om skeppsbrott, kollisioner, skeppsvrak etc. som väckts till domstol.

Jasionowski har under sin karriär deltagit i det brittiska trälasterfartyget Derbyshire, som sjönk under en orkan nära Japan, M/S Napoleon Bonaparte, som kraschade in i en brygga i en storm, passagerarfärjan M/S Sewol, som kantrade och sjönk, och M/V Hyundai No., som kolliderade med en oljetanker till sjöss. 105 och i utredningen av den kapsejsade M/S Rocknes nära Norge. Dessutom var han till exempel involverad i utredningen av konsekvenserna av explosionen av oljeplattformen Deep Water Horizon i Mexikanska golfen 2010, vilket är känt för att vara det största oavsiktliga oljeutsläppet i havsmiljön i historien.

Enligt Jasionowski stötte han först på ämnet Estland 1996, när han gjorde ett projekt om sjösäkerhet för den brittiska regeringen. Dessutom har han mellan 2006 och 2008 forskat för Statens forskningsverk.

Den kapsejsade sydkoreans
Fc

Brandbekämpning i tser
Horizon-explosionen den 21
Fotc

Margus Kurm och hans team har gett dig i uppdrag att undersöka färjan Estonia. Vad exakt?

Postimees

Krig Estland Värld Ekonomi sporter Åsikt Kultur TV Livet 24 Hälsa Mer ▾

Estnisk expert undersöker olyckan: vi får inte materialet från den ursprungliga utredningskommittén

Jag utvecklar den mest troliga teorin om drunkning med demonstration, fysiska bevis. Arbetet avslutas vanligtvis med att en rapport skrivs som kan nås och läsas av icke-expert. Jag är specialiserad på att skriva rapporter till domstolar och där måste jag samarbeta mycket med jurister. De måste fatta beslut utan full teknisk kunskap, så mitt jobb är att förklara de tekniska fakta för dem.

Dessutom är mitt jobb att hjälpa till med annat – att till exempel vara här för att prata med dig som journalist är ett av de jobben.

Vilka slutsatser har du dragit hittills? Som jag förstår det har du ännu inte identifierat den mest sannolika orsaken till kraschen.

Okej, vår utredning pågår fortfarande. Jag började strax före jul förra året och det har varit lite paus emellan, så det har inte ens gått ett år än. Man kan inte dra slutsatser så snabbt.

Fler dykexpeditioner kommer från svenska och estniska statliga organisationer, vi väntar på deras rapporter också. Vi vill ha alla bevis innan vi drar några slutsatser. Det finns även andra jobb att göra.

Rapporten som gjordes på 90-talet arbetar just nu med. Jag försöker se på det med kunskap om nya fysiska bevis.

Üritan aru saada JAICi (Eesti, Soome ja Rootsi kokku pandud algne uurimiskomisjon – toim) uppumisstsenaariumist ning üritan seal olevat kontrollida ja kinnitada. See on osutunud parajaks pähkliks, sest palju asju on puudu. Ma pean need lüngad täitma, et mingit oma stsenaariumit kokku panna.

Teil ei ole JAICi aruande algmaterjale, sest neid ei taheta teile anda?

On mingid dokumendid ja andmed, mida me palusime – omal ajal tugines komisjon neile, kuid materjale ei avalikustatud. Seega läksime nende organisatsioonide juurde ning üritame materjale Soomest ja Rootsist kätte saada. Ma pole kindel, et me need saame, seni pole õnnestunud, kuid üritame edasi.

Ühest küljest on olukord mõistetav, laevakatastroofist on ju pea 30 aastat möödas. Teisest küljest peaks olema olemas hea arhiiv. Loodame, et me siiski saame neilt algandmed, kuigi peaaegu aasta on möödas ajast, kui koos Margus Kurmiga nende taotlemist alustasime.

Kas ilma algse uurimise materjalideta on üleüldse võimalik asjale punkti panna?

See on hea küsimus. Komisjon on pannud paika järeldusi ja isegi juhul, kui need lõpuks on põhjendatud, peame neid siiski kontrollima ja kinnitama. Seda on võimatu teha, kui algandmeid ei ole.

Kui nad andmeid ei anna, on meil ka muid võimalusi. Aga see teeb uurimise pikemaks ja kallimaks. Sellest oleks muidugi kahju.

2020. aastal avaldati Discov paremas pildis on vigastu käima lükatud mitu uurimist on selge, et vigastused on s filmis näidatud.
Foto: Kaader Filmist «Estoni kõike»

Mis on siis praeguseks selgunud – mis on JAICi raportis õige ja mis mitte?

Ei ole minu asi öelda, mis on õige ja mis mitte. Selline ülesanne on kohtutel või avalikul arvamusel.

Minu töö on analüüsida iga asitõendit, mida on võimalik saada, ning uurimine n-ö lahti pakkida – sobitada sinna sisse uued asitõendid ning hiljem pakkida kõik kokku uueks raportiks. Kui ma kasutan mingeid osi JAICi aruandest, tähendab see, et info on kontrollitud ja kinnitatud. Kui me mõnda asja ei kasuta, tähendab see, et ei sobinud või oli ebaoluline. Näiteks võivad seal olla järeldused, millega ma ei nõustu. See ei tähenda, et need oleks ebatõesed, vaid et eri ekspertidel on erinevad kogemused, teadmised ja asitõendid.

Minu töö on puhtalt asitõendite rittaseadmine ja selle esitlemine, nii et kõik saavad asjast aru ja loodetavasti suudavad ise järeldada, mis kõige tõenäolisemalt juhtus.

Nagu ma aru saan, on uus teooria, mille keskmeks on laeva kreenimistank. Kas saaksite veidi selgitada, mis see kreenimistank on ja kuidas tekkis uus teooria?

Las ma olen väga konkreetne. Mitte mingit « uut teooriat » ei ole. On vaid üks asitõend, mida tuleb uurida – kreenimistank, mis praeguse teadmise järgi on katki.

Laevas kreenimistank on ruum, mis suudab koguda endasse 180 tonni vett. Kui kujutate ette rongi mootorit, siis kreenimistank on umbes kaks

sellist. Laeval on kaks kreenimistanki, üks kummalgi pool. Kui sa tahad laeva kallutada, täidad kreenimistanki veega, gravitatsiooni mõjul surub see üht poolt alla ja laev kaldub.

Laevu laadides sõidavad sinna teinekord sisse rongid või 30-tonnised veokid. Siis kaldub laev ühele või teisele poole. Selleks, et laeva sirgeks ajada, täidetakse kreenimistanki.

Estonia kreenimistank – joonistes number 13 – on tüürpoordis. Vrakis on selle juures auk ja pole mingit selgitust, kuidas see sinna tekkis. See võis juhtuda siis, kui laev puudutas põhja, kuid võis ka juhtuda veepinnal.

See on ainult väike pusletükk, kuid räägime hüpoteetiliselt: ütleme, et kreenimistank purunes veepinnal. See kallutaks laeva tüürpoordi umbes 5,3 kraadi, kui vigastus oleks vaid paagis. Loomulikult ei ole katki ainult paak, vaid ka muud kohad. Auk läheb üles autotekini välja. Aga kui paak sai vigastada, kaldus laev 5,3 kraadi ning vesi jõudis ka autotekile. See tähendab, et laev täitus veega, läks ümber ning uppus, nagu me seda juba teame.

Aga veel kord – on väga palju muid võimalusi, kuidas see võis juhtuda. Palun olge ettevaatlik selle infoga, et on uus stsenaarium. Tegelikult on palju stsenaariume. Uurime seda asja nullist ehk kõik stsenaariumid on võimalikud. JAICi stsenaarium on üks neist. On ka alternatiive, mida olen varemgi uurinud, kuid nüüd pean kõiki neid uuesti uurima, sest meil on uued asitõendid.

Loomulikult on ka palju vandenõuteooriaid või rahvakeeles professionaalseid valesid – torpeedode ja igasugu muude asjade kohta. Ma ei välista neid, aga iga stsenaarium nõuab asitõendeid. Iga versioon, mida esitletakse ilma asitõenditeta uue stsenaariumina, on põhimõtteliselt vandenõuteooria.

What is Anti-Heeling System on Ships

Aga mida oleks vaja, et kõiki neid versioone läbi uurida? Nüüd on mitu ekspeditsiooni tehtud. Kas on olemas kõik vajalikud asitõendid või vajame rohkem?

Oleme saanud uusi asitõendeid Kurmi ekspeditsioonist, Rootsi ülikooli uuringust ja hiljuti oli ka üks teine uuring, mida me pole veel näinud. Nii et me tahaks väga näha uusi asitõendeid, mis sealt tulevad.

Lisaks, nagu ma juba mainisin, on andmed, millele JAIC põhines, aga mida meil ei ole. Nende raport on ekstreemselt lühike ja põgus, ilma paljude detailideta ja ilma algandmeteta.

Tegelikult ei esitleta seal mingeid algandmeid, vaid seal esitletud andmed on nii-öelda kellegi poolt tehtud töö originaalandmetega. Meie tahame originaalandmeid – neid, mida ei ole keegi kokku võtnud või öelnud, mida need tähendavad.

Loodan veel, et uuringutest saame parema arusaamise merepõhja kompositsiooni kohta, kuna see on nüüd väga oluline asitõend. Minu arvates on Stockholmi ülikool teinud seal väga head tööd, kuid, nagu nüüd selgub, ei katnud see töö mingeid alasid, mis nüüd on muutunud oluliseks. Nad ei fokuseerinud nii täpselt.

Siis on ka rambi tõstmise küsimus. Ma tahaks väga, et ramp üles tõstetaks. See lebab praegu lahtiselt ning pole mingit probleemi seda üles tõsta, nagu ka visiir tõsteti. Oleks tore näha, et ramp tõstetakse üles ja uuritakse detailselt läbi.

Lisaks ei tea me midagi laeva veekindlast arhitektuurist. Tegelikult tuleks vaadata kõiki sisekonstruktsioone ja veekindlaid uksi autotekist nulltekini. Seda ei saa teha ilma laeva sisse minemata või vrakki tõstmata.

Aga tahan öelda ka seda, et on ebatõenäoline, et saame kogu informatsiooni. Alatiseks jäävad ebakindlus ja küsimused. Kuid on mingi hulk informatsiooni, mis on käeulatuses. Ülejäänud tuleb läbi uurida teoreetiliste ja matemaatiliste vahenditega, mis on ka normaalne.

Vaatame, kuidas see läheb. Loodan, et sel aastal saame kõik vajalikud andmed, mis on saadaval, aga pole veel meieni jõudnud. Siis saame kõik kokku panna ja loodetavasti saame millalgi järgmise aasta keskel kõige tõenäolisema järelduseni jõuda.

Eestis käib arutelu, kas anda uuringutele lisaraha. Kui valitsus seda ei tee, ei saa tõsta üles rampi, uurida rohkem autotekki, võtta metalliproove jne. Kas olemasolevate tõendite alusel saame üldse midagi järeldada või tekib olukord, et peame paari aasta pärast uuesti uuringutega alustama, sest inimesed pole rahul?

Uuringutest aastatel 1994–1997 tehti järeldusi. Nüüdseks on meil täiesti uued asitõendid ja pidime avama uue uurimise. Miks tookord järeldusi tehti? Sest pidi tegema. Sa pead saama uurimisel selgust nende asitõenditega, mis sul on, ja leidma nende põhjal võimalikult täpseid vastuseid. Uute asitõendite tekkides peame kõik uuesti üle vaatama, ja see on täpselt see, mida praegu teeme.

Kas me suudame teha järeldusi nii, et küsimusi rohkem ei teki? Absoluutselt mitte. Ma võin kinnitada, et isegi kui toome vraki üles, jääb alatiseks küsimusi ja rahulolematust ühiskonda. Aga mida saab saavutada, on konsensus professionaalses ringkonnas. Konsensuse all pean silmas enamust. Alati jääb kummalisi inimesi, kes ütlevad veidraid asju.

Minu jaoks on see töö nende heaks, kes kaotasid oma pere või lähedased. See konsensus peab olema selline, et enamus neist on kuulnud ja nähtud vastustega rahul.

Mäletan, et aastal 2008, kui ma uuringu kallal töötasin, oli konsensuse tunne, sest olime teatud määral jõudnud arusaamani, mis juhtus. See on nüüd välja visatud, sest on uued tõendid. Leidsime 2008. aastal, et meil on vaja paremat vrakiuuringut. Lisaks palusime tõsta üles rambi ja mõned muud osad, kuid seda ei tehtud. Nüüd täidetakse neid lünki ja meil on uurimises uued tuuled.

Suudame saavutada parema arusaama sellest, mis juhtus, asitõenditega, mida on kogutud varem ja kogutud viimased 2–3 aastat.

Aga kas me saame konsensuse saavutada?

Ma ei ole veel valmis sellele vastust andma. Loomulikult on mul oma hüpotees, oma arvamus, aga liiga paljud asjad on veel lahtised.

Saan teie jutust aru, et peaksime rambi üles tõstma ja tegema rohkem uuringuid vee all?

Kindlasti. Aga tuletan taas meelde, et uuringud alles käivad. Me ootame andmeid ametlikult uurimiskomisjonilt. Loodetavasti täidavad nad lüngad, mida me praegu näeme.

Loe veel

ELU24

VIDEO > Soome peaministri Marini kommentaar Ukraina sõja lõppemise kohta levib nagu kulutuli

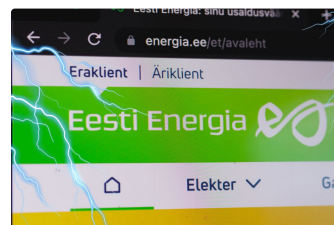
MAAILM

Saksa ajakirjanikud tegid kindlaks tõe Vene piinakambrist leitud kuldamhammade kohta

EESTI

Nädala intervjuu > Artemi Troitski: võimaluse korral kägistaksin Putini surnuks tagajärgi kartmata

ELU24

HOIATAV LUGU > Eesti Energia oleks salamisi üle viinud kallimale pakatile? «Ma ei saa aru, kust nad sellised numbrid võtsid...»

Päevatoimetaja

Författare

Tarvo Madsen

tarvo.madsen@postimees.ee

Reklam

Beställningsannonser:
kulutus@postimees.ee
(+372) 739 0397

Annons i tidningen Postimehe:
prekking@postimees.ee
(+372) 666 2445

Annonsering på Postimees.ee-
webbplatser:

Kontakt

Ledtråd:
(+372) 507 3066
vihje@postimees.ee

Pappers- och digitala beställningar och
hemleverans:
(+372) 666 2525 (fre 8-17, lör 8-12)
levi@postimees.ee

Redaktionssekreterare:

Följ oss

Mobil-app

